

Hoogste tijd voor revolutie

Na de watersnoodramp van '53, kwam het Deltaplan in een razend tempo op tafel. De bijna-dijkdoorbraken van '93 en '95 veroorzaakten ook zo'n idee van urgentie. Het klimaatakkoord van Parijs, het Energieakkoord en het Nationaal Grondstoffenakkoord gaan ook zorgen voor een revolutie. Want om de afspraken uit die akkoorden te halen, moet Nederland - en dus de bouwwereld - op zijn kop.

Kijken we bijvoorbeeld alleen naar de zeven miljoen Nederlandse woningen, dan moeten we tot 2050 duizend woningen per dag CO₂-neutraal maken. Dat zijn er nu slechts enige tientallen. Daarnaast zijn er ook nog één miljoen nieuwe klimaat-neutrale woningen nodig tot 2050. Dat moet bovendien allemaal circulair. Dit gaan we niet redden als we blijven doen wat we deden.

We hebben niet alleen technische innovaties nodig, maar vooral een grote mate van opschaling. Dat vereist samenwerking tussen bedrijven, overheden en kennisinstututen. Maar ook met de bewoners van al die huizen. Hoe gaan we hen verleiden om het energielabel van hun (huur)woning drastisch te verbeteren? Om hierin grote stappen te kunnen maken, zullen partijen hun eigen koker moeten overstijgen.

Eind 2016 is de Taskforce Bouwagenda opgericht. Het afgelopen voorjaar presenteerden we onze agenda. Die Bouwagenda fungeert als de Haarlemmerolie, die de boel in beweging krijgt; waarmee we alle kikkers in de kruiwagen gaan krijgen. Partijen bij elkaar brengen, samen plannen maken en zorgen dat ze ook uitgevoerd worden. Bijvoorbeeld door waar nodig de regelgeving aan te passen. Zodat we voor 30 procent minder geld meer kunnen doen en op die manier de verduurzaming van Nederland te versnellen.

Het klinkt prachtig. De cynicus zal denken; alweer een poging om schotten weg te halen. Voor de Bouwagenda is niet slagen geen optie. Deze agenda is een initiatief van drie ministeries en Bouwend Nederland. De Taskforce die de Bouwagenda afgelopen voorjaar presenteerde staat onder toezicht van inmiddels zo'n 50 organisaties. Die vormen samen het parlement van de Bouwagenda. De Unie van Waterschappen zit vanaf het begin ook in deze Bouwcoalitie.

De waterschappen ken ik als sterk innovatief en al jaren bezig met vraagstukken als klimaatadaptatie.

Daardoor zouden ze, volgens mij, bijvoorbeeld leidend kunnen zijn bij de vernieuwing van het Nederlandse rioolstelsel. Denk daar eens volledig out of the box over na; hoe zouden we het doen als we helemaal opnieuw konden beginnen? Kunnen we warmte terugwinnen uit het riool? Of er biogas uithalen? Kortom, wat kunnen we er nog meer mee?

De Taskforce waar ik voorzitter van mag zijn, zal vooral stimuleren dat innovatieve oplossingen uit de samenleving opborrelen. Maar het kan niet blijven bij leuke pilots. Belangrijker is om er prototypes van te maken die kunnen worden opgeschaald. Dat de vernieuwing en verduurzaming massa krijgt. Nu blijven goede initiatieven nog te vaak of te lang klein. Dan halen we 'Parijs' nooit.

Daarom hebben we nodig dat iedereen zijn rol pakt, ook de waterschappen. Wie het anders wil gaan doen dan we deden, die loopt beslist tegen belemmeringen aan. Weerbarstige overheden, beknellende regelgeving, gebrek aan financiering of wat dan ook. Hier komt de Taskforce om de hoek. Wij zullen deze propen uit het riool halen, zodat Nederland in 2050 een echt duurzaam land zal zijn. Dijkgraven en Heemraden die tegen dergelijke belemmeringen aanlopen, weten voortaan wie ze moeten bellen!

*Bernard Wientjes,
voorzitter Taskforce Bouwagenda.*

Foto René van den Burg